

**OSUVREMENJIVANJE U IZRADI PRISTUPNICA
JEDINSTVENIH STVARNIH NASLOVA ANONIMNIH
KLASIČNIH DJELA SVETIH KNJIGA KRŠĆANSTVA,
JUDAIZMA, ISLAMA I ZARATUSTRIJANIZMA**

MODERNIZATION OF MAKING THE AUTHORIZED ACCESS
POINTS FOR UNIFORM TITLES OF ANONYMOUS CLASSICAL
RELIGIOUS WORKS: THE HOLY BOOKS OF CHRISTIANITY,
JUDAISM, ISLAM AND ZOROASTRIANISM

Robert Ravnić

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu
robert.ravnic@nsk.hr

UDK / UDC 025.324

Stručni rad / Professional paper

Primljeno / Received: 5. 10. 2015.

Sažetak

U radu se obrazlažu problematika i promišljanja u rješavanju pristupnica povezanih s uporabom jedinstvenih stvarnih naslova anonimnih klasičnih djela vjerskog sadržaja. To se, u prvom redu, odnosi na čl. 17 *Pravilnika i priručnika za izradbu abecednih kataloga* Eve Verone te većinu njegovih točaka koji nam nalažu izbor pristupnica za svete knjige kao i za dijelove svetih knjiga muslimana, budista, židova i drugih nekršćanskih vjerskih zajednica. Kao jedinstveni naslovi uzimaju se uobičajeni stvarni naslovi što se smatra zastarjelim poimanjem. Navedene članove potrebno je uskladiti sa suvremenim znanstvenim spoznajama, uzimajući u obzir i praksu nacionalnih knjižničarskih zajednica u kojima je uvriježeno da, za razliku od *Biblije*, nemaju sve svete knjige svoje sastavne dijelove. Jedinstvene stvarne naslove svetih knjiga potrebno je izrađivati na izvornom nacionalnom jeziku i pismu njihova nastanka. Transliteracija u pripadajuće latinizirane znakove u potpunosti je dostupna putem

standarda Unicode. U radu su navedeni i predstavljeni primjeri pristupnica za *Bibliju*, *Kur'an*, *Tanakh* i *Avestu* te njihovih sastavnih dijelova.

Gljučne riječi: anonimna klasična vjerska djela, svete knjige, uobičajeni stvarni naslov, izvorni stvarni naslov, transliteracija, pristupnice

Summary

The paper discusses the problems, and possible solutions, concerning the creation of authorized access points and the use of uniform titles for anonymous classical religious works. Primarily, it refers to the Article 17 of the *Pravilnik i priručnik za izradbu abecednih kataloga (A Code and Manual for Compiling Alphabetical Catalogues)* by Eva Verona, and especially those paragraphs and stipulations which prescribe the choice of authorized access points for the holy books, and parts of the holy books, of Muslims, Buddhists, Jews and other non-Christian religious communities. The article 17 prescribes that the commonly used titles are to be taken as uniform titles, although, today, this rule is considered rather obsolete. These stipulations should be adjusted in accordance with the modern scientific knowledge considering the practices of the world national libraries, where, some of the holy books, unlike the *Bible*, do not have all their components noted in the bibliographic records. Uniform titles of the holy books need to be created in their original national language and in the script of their creation. Transliteration in the corresponding Latinized letters is fully accessible through the Unicode standard. The paper describes and gives the examples of authorized access points to the *Bible*, the *Quran*, the *Tanakh* and the *Avesta*, and their component parts according to contemporary scientific terms.

Keywords: anonymous classical religious works, holy books, commonly used title, original title, transliteration, authorized access point

Uvod

Namjera je ovoga rada izložiti, obrazložiti te ponuditi rješenja za problematiku vezanu uz uporabu i obradu pristupnica jedinstvenih stvarnih naslova anonimnih klasičnih djela vjerskog sadržaja – svetih knjiga svjetskih religija – s čijom se uporabom susrećemo u stručnom radu. Odredbe za anonimna klasična djela svetih knjiga svjetskih religija dane su u *Pravilniku i priručniku za izradbu abecednih kataloga. Dio 1: Odrednice i redalice* Eve Verone (PPIAK).¹

¹ Verona, Eva. *Pravilnik i priručnik za izradbu abecednih kataloga*. Pretisak. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2008-2009. Dio 1: *Odrednice i redalice*. 2009. Str. 44-52.

Značajka i osobitost PPIAK-a je da nam u članu 17 te u nekim kasnijim i pojedinim svojim točkama nalaže da se svete knjige te sastavni dijelovi svetih knjiga kršćana, muslimana, budista, židova i drugih tzv. „nekršćanskih“ religija i vjerskih zajednica ubrajaju u anonimna klasična djela te da se s njima tako i postupa. Prema PPIAK-u, kao jedinstveni stvarni naslovi za pristupnice uzimaju se uobičajeni stvarni naslovi pod kojima se te knjige navode u općepriznatim bibliografskim priručnicima, pri čemu nije navedeno koji su to priručnici.

Ovaj se pristup smatra zastarjelim i stoga je potrebno pristupiti osuvremenjivanju izrade pristupnica za ovu vrstu jedinstvenih stvarnih naslova anonimnih klasičnih djela svetih knjiga svjetskih religija. Neophodno je osuvremeniti i proširiti određene članove PPIAK-a i dati im potpunija objašnjenja. Pritom nije moguće zadržati uobičajeni stvarni naslov kao oblik jedinstvenog stvarnog naslova, jer to nije u skladu sa suvremenim znanstvenim spoznajama i aktualnom praksom nacionalnih knjižničarskih zajednica. Ta praksa kroz izradu pristupnica pokazuje da se prednost daje izvornom jeziku nastanka djela i da je prihvaćena spoznaja kako neke svete knjige nemaju svoje sastavne dijelove.

Osnovni preduvjet ovakvog suvremenog pristupa je u tome da se pristupnice za svete knjige svjetskih religija izrađuju tako da budu na izvornom nacionalnom jeziku i pismu njihovog nastanka koji se transliterira u pripadajuća latinizirana pisma (slovne znakove), koja su danas dostupna putem standarda Unicode za skup latiničnih znakova. Ovo potonje i predstavlja suvremenu praksu obrade takvih pristupnica u svjetskim knjižnicama. Pod transliteracijom (hrvatski: prijeslovljavanje) ovdje se smatra prenošenje znakova iz jednog (nelatiničnog) pisma u drugo (latinično), pri čemu se ne vodi računa o izgovoru/fonetici, nego se prenosi znak za znak u njegovom izvornom slovnom značenju.

Problem jedinstvenog stvarnog naslova u radu predstavljen je slijedom pojedinih točaka člana 17 koje donose odredbe o anonimnim klasičnim djelima.

Analizom članova u PPIAK-u koji se odnose na jedinstvene stvarne naslove pokazat će se nekonzistentnost i nelogičnost pojedinih odredbi i potreba za osuvremenjivanjem navedenih primjera i članova.

Primjerice, PPIAK nam u članu 17 u točki 5 nalaže: „Starogrčka, bizantska, starija orijentalna djela koja su općenito poznata po uobičajenim latinskim stvarnim naslovima, ti se stvarni naslovi uzimaju kao jedinstveni naslovi“.² Iz ove formulacije potrebno je izostaviti dio rečenice koji se odnosi na „starija

² Isto, str. 47.

orijentalna djela“ ako se pod njima smatraju klasična orijentalna djela. Prvenstveno treba ovdje definirati i značenje samog izraza „orijentalno“. Orijeht je izraz koji dolazi od latinske riječi *oriens* koja znači istok, a koristi se za opisivanje istočnog svijeta, odnosno kultura i zemalja azijskog kontinenta. Pod time se može podrazumijevati Bliski istok ili Daleki istok, odnosno Azija u cjelini. To je i tradicionalni naziv za sve što pripada istočnom svijetu ili je na Dalekom istoku, u odnosu na Europu. Orijeht je i prostor brojnih starih civilizacija koji obuhvaća prostor jugozapadne i središnje Azije te sjeverne Afrike. To je i prostor koji pripada islamskom kulturnom krugu, dakle područje u kojemu je u 7. stoljeću nastala nova religija – islam.

1. Tisuću i jedna noć

Smatra se da je najpoznatije starije orijentalno književno djelo *Tisuću i jedna noć*.

Tisuću i jedna (ili 1001) *noć* u svojoj je strukturi sabrana verzija brojnih starijih perzijskih priča, ali postoji nekoliko sabranih verzija. Djelo datira u razdoblje između 800. i 900. godine, a originalni perzijski prototip nazivao se *Hazār Afsān*³. Tek u 10. stoljeću sakupljene su sve priče iz *Hazār Afsān* zbirke i tada djelo postaje poznato i pod uvriježenim arapskim nazivom *Alf Layla* (*Tisuće noći*, *Arapske noći*).

Drugi, prošireniji, naziv zbirke *Tisuću i jedne noći* je arapski *Kitāb alf laylah wa-laylah* što zapravo i predstavlja ispravan i izvorni naziv jer su od te arapske kompilacije napravljene sve ostale verzije kao i zapadni prijevodi. Ova arapska verzija ili kompilacija zbirke, koja predstavlja stanovito proširenje perzijske *Hazār Afsān*, nastala je najvjerojatnije u 11. ili 12. stoljeću.

Sukladno tomu potrebno je zbirku priča *Tisuću i jedne noći* obrađivati u njezinom izvornom nazivu *Kitāb alf laylah wa-laylah*.⁴

Član 17 u točki 6 nalaže: „Za orijentalna djela koja su u pojedinim zemljama općenito poznata po stvarnom naslovu na nacionalnom jeziku kao

³ Logički slijed vodi nas k tome da je ovo izabrana pristupnica jer predstavlja prvotni naziv djela koje je u izvornom obliku na perzijskom jeziku.

⁴ Važno je napomenuti da neke od priča iz *Tisuću i jedne noći*, poput *Aladinove čarobne lampe*, *Ali Babe i četrdeset razbojnika* ili *Sedam putovanja Sinbada moreplovca*, koje su gotovo sigurno originalne orijentalne narodne priče, nisu izvorni dio *Tisuću i jedne noći*, nego su ih u zbirku dodavali francuski priređivač Antoine Galland i drugi europski prevoditelji poput Wilhelma Hauffa. Stoga bi one pojedinačno kao preradbe trebale ići u drugim oblicima pristupnica, a ne kao sastavak glavnog i izvornog djela, kojega zapravo same nisu ni bile sastavni dijelovi. Ovaj član PPIAK-a trebalo bi uskladiti s članom 17, t. 8, i u okviru te točke objašnjavati.

jedinstveni stvarni naslov uzima se stvarni naslov na jeziku kojim se knjižnica redovito služi“. Time se propisuje da se pristupnica uzima u obliku nacionalnog jezika kojim se knjižnica služi.

Navedeni primjeri pristupnica predstavljaju i nelogičnost jer ukoliko je, prema gore navedenom, *Tisuću i jedna noć* perzijska/arapska po svojoj izvornosti zašto to onda nije navedeno kao izvorni naslov nego je navedeno:

Tisuću i jedna noć (hrvatski književni jezik)

Dakle, ne samo kao naslov nego i kao pristupnica zadan je – prijevod djela, a ne njegov izvorni oblik. Ispravno bi bilo navesti izvorni oblik djela uz propisane kratice jezika prijevoda djela.

Primjer:

Kitāb alf laylah wa-laylah [hrv. jezik]

ili:

Kitāb alf laylah wa-laylah [hrv. prijevod]

Član 17 potrebno je osuvremeniti jer je uvid u praksu svjetskih knjižnica pokazao da knjižnice u odabiru pristupnica koriste izvorne stvarne naslove djela, kao što se vidi na primjerima *Tisuću i jedne noći*. Točku 6 čl. 17 potrebno je uskladiti s ostalim točkama; pretpostavka je da se član odnosio na razne preradbe i dodatke orijentalnih djela koji su objavljavani na Zapadu.

2. Sastavni dio ili izvadak iz nekog djela

Točke 7 i 8 navedenog člana 17 PPIAK-a bave se sastavnim dijelovima ili izvadcima koji se izdaju kao samostalne jedinice. Naglašava se da kad se sastavni dio nekog djela često izdaje kao samostalna jedinica ili je općenito poznat po vlastitom stvarnom naslovu, kao jedinstveni stvarni naslov uzima izvorni ili uobičajeni stvarni naslov tog sastavnog dijela (!). Shodno tomu, prihvaćeno je da se tako postupa i sa sastavnim dijelovima anonimnih klasičnih vjerskih djela. Primjerice, uvriježeno je u znanstvenoj podjeli da *Sveto pismo* ili *Biblija*⁵ ima tri sastavna dijela:

⁵ Hrvatski nazivi pojedinih knjiga *Vulgate* izneseni su prema najnovijim prijevodima *Biblije* u izdanju Stvarnosti i Kršćanske sadašnjosti. Latinski izvorni nazivi knjiga iz *Vulgate* izvedeni su prema izdanju *Vulgate* te *Nove Vulgate*, vidi: Nova Vulgata Bibliorum Sacrorum editio [citirano: 2015-09-08]. Dostupno na: http://www.vatican.va/archive/bible/nova_vulgata/documents/nova-vulgata_index_lt.html

1. Vetus testamentum (Stari zavjet)
2. Novum testamentum (Novi zavjet)
3. Liber Apocrypha (apokrifne, nekanonske, neprihvaćene knjige/djela Starog i Novog zavjeta).

Unutar ovih dijelova postoje i pojedine sastavnice poput:

Canticum canticorum

Evangelia

Navedeni se dijelovi mogu izdavati svaki kao samostalno djelo/izvadak, ali i zajedno, iako je pri izdavanju *Biblija* za vjernike uvriježeno da te *Biblije* budu izdavane bez apokrifa i apokrifnih knjiga/dijelova jer se one ne smatraju odobrenim kanonskim vjerskim naukom.

Iz potonjega proizlazi da je strukturalna podjela *Biblije*, bez obzira na varijantu kršćanske vjere, smjera ili nauka koju koriste katolici, protestanti, maroniti, manihejci, Kopti, nacionalne pravoslavne crkve i dr.,⁶ zadana u obliku strukturiranom prema izdanju *Vulgate*, koju je zapadnoj civilizaciji priredio sv. Jeronim krajem 4. stoljeća. *Vulgata* se može smatrati „prvotnim klasikom“ jer su u tom izdanju svetog Jeronima, nastalog prije velikog crkvenog raskola, sakupljena posložena, jezično i leksički sređena te time i kanonski autoritativno određena djela/knjige, koje su prije tog izdanja bile odijeljene u svojim oblicima tako da su bile izdavane na latinskom, grčkom, hebrejskom (*Stari zavjet*) i aramejskom jeziku.⁷ Ova Jeronimova *Vulgata* koja je kroz povijest objavljivana i bila podloga vjerskih nauka (*Biblija kralja Jamesa*, Lutherova *Biblija...*), osnova je većini prijevoda *Biblije* na nacionalne jezike.

Time je određena i strukturalna podjela *Biblije* na tri sastavna dijela:

Primjer: *Biblija*

Biblija

Biblia

Stari zavjet

Vetus testamentum

⁶ Navedeno se odnosi na anonimna klasična vjerska djela kojima je pristupnica isključivo jedinstveni naslov anonimnog klasičnog djela. Postoji i slučaj mormonske svete knjige (*Mormonova knjiga*) ili tzv. *Biblije* Johna Smitha (osnivača mormonske vjere), koja zapravo predstavlja preradbu izvorne *Biblije* koju je Smith sam preradio, što znači da ona ne predstavlja anonimno klasično vjersko djelo.

⁷ Tridentski sabor (1546.) odredio je prema *Vulgati* sav autoritativni vjerski kanon *Svetog pisma*. Od 1907. godine redovnici benediktinci rimske Opatije sv. Jeronima radili su na usklađivanju *Vulgate* s dostignućima moderne jezične i tekstualne kritike. Ovo izdanje nazvano *Neo-Vulgata* dovršeno je 1979. godine.

Novi zavjet

Novum testamentum

Apokrifi⁸

Apocrypha

Unutar svake navedene knjige ili dijela *Biblije* postoje i dijelovi kao sastavne cjeline koje se mogu izdavati i navoditi kao zasebne knjige (kao npr. *Pjesma nad pjesmama*, lat. *Canticum canticorum*). To je glavni razlog zašto treba intervenirati u točke 7 i 8 člana 17 PPIAK-a i nadopuniti ih potrebnim objašnjenjima kako bi bilo jasnije da se član može odnositi i na dijelove vjerskih djela.

Primjer: *Talmud*

Talmud (hebrejski: učenje) predstavlja veliku vjersku zbirku djela, tekstova i dijelova poslijebiblijskih tumačenja hebrejske *Biblije*, judaističkih obrednih pravila, pravnih propisa, priča i izreka. Sam se *Talmud* sastoji od dva sastavna dijela: *Mishnah* (ili *Mišna*, tekst učenja) i *Gemarah* (ili *Gemara*, objašnjenje učenja).

Talmud

Mishnah

Zera'im

Mo'ed

Nashim

Nezikin

Kodashim

Tehorot

Gemarah

Mishnah kao dio knjige podijeljena je na pet sastavnih dijelova (*Zera'im*, *Mo'ed*, *Nashim*, *Nezikin*, *Kodashim* i *Tehorot*) dok je *Gemarah* jedinstvena.

Stari zavjet strukturno je zapravo izveden iz židovske svete knjige *Tanakh* koja sama predstavlja uobičajeni i uvriježeni hebrejski naziv za knjige *Starog zavjeta*.

⁸ Apokrifi ili „apokrifne knjige“ učestalo ne ulaze u kanon vjerskog učenja pojedinih kršćanskih crkava i zajednica, postoje kao priznati i nepriznati u pojedinim kršćanskim crkvama i učenjima, ali su isto tako strukturno i kao tekstovi dijelovi *Biblije*.

Time bismo mogli mnogo logičnije pristupiti recepciji točke 10 člana 17 PPIAK-a. U toj se točki prvi put spominje neko vjersko djelo, u našem slučaju *Sveto pismo* ili *Biblija*. Član 17/10 nalaže da za „izdanja Svetoga pisma i za izdanja njegovih sastavnih dijelova kao jedinstvene stvarne naslove uzimamo latinski stvarni naslov koji se upotrebljava u Vulgati. Za apokrifne knjige Svetog pisma kao jedinstveni stvarni naslovi se uzimaju – uobičajeni latinski stvarni naslovi“.⁹

3. Svete knjige muslimana, židova, budista i drugih vjerskih zajednica

Čl. 17/11 propisuje način postupanja sa svetim knjigama „muslimana, židova, budista i drugih nekršćanskih vjerskih zajednica koja se obično ubrajaju u anonimna klasična djela te se s njima tako i postupa. Kao jedinstveni stvarni naslovi za njih se uzimaju uobičajeni stvarni naslovi pod kojima se te knjige navode u opće poznatim bibliografskim priručnicima“.¹⁰

Izraz „nekršćanski“, naveden u ovom terminu i članu, potrebno je iz člana izostaviti jer se taj pojam danas u suvremenom društvu i modernoj znanosti može protumačiti kao nekorektan i diskriminatoran u kontekstu tzv. politički korektnog govora. Kada se u pojedinim odredbama navodi sintagma „druge nekršćanske vjerske zajednice ili religije“ za pravilno razumijevanje značenja tih odredbi izraz „nekršćanski“ nije neophodan. Ovaj član također treba vrijediti i za budističke, taoističke, jainističke, šintoističke, zaratustrijanske i ostale svete knjige.

U *Pravilniku* nije jasno navedeno koji bi bibliografski priručnici bili pomoć u određivanju jedinstvenih naslova za vjerska djela svjetskih religija. Utvrđivanje pristupnice trebalo bi napraviti prema suvremenim znanstvenim podjelama, određenjima, zaključcima i načelima vezanim uz ovu tematiku, a ne više pod (nejasno) navedenim „bibliografskim priručnicima“ u kojima se izrazi i podjele pojedinih svjetskih knjižničarskih praksi u stvaranju pristupnica dijametralno razlikuju. U pogledu kataložnih pravilnika u ovom slučaju poznato je da jedino njemački RAK i RSWK imaju na kraju svojih priručnika kao dodatke podjelu *Biblije* na glavne knjige i njene sastavne dijelove. Iz navedenih primjera uočava se da nije, kao u slučaju *Biblije*, navedeno koje od navedenih vjerskih knjiga drugih religija imaju svoje sastavne dijelove a koje nemaju.

⁹ Verona, Eva. Nav. dj. Str. 48-49.

¹⁰ Isto, str. 49.

Primjer: *Kur'an* i *Avesta*

Uzmimo kao ilustraciju da je u PPIAK-ovom članu 17 kao primjer za izbor pristupnice dan *Kuran*. Oblik „Kuran“ pristupnice jedinstvenog stvarnog naslova je pogrešan. Ispravan je oblik onaj izvorno arapski oblik *Kur'an*. Izvor, pismo i jezik *Kur'ana* su arapski, a sam izvorni naziv knjige *Al-qur'ān* u prenesenom prijevodu znači „recitacija“. To je potpuno jasno ako se zna da je *Kur'an* podijeljen na sure, tj. recitacije ili „pjevanja“, a svaka sura označuje i jedno poglavlje *Kur'ana* ili točnije jedan sastavni dio cjeline *Kur'ana*. Također je poznat i kao *Al-Qur'ān* i *Al-Karīm*. Uvriježeno, islamski vjernici *Kur'an* također nazivaju i „Knjiga“, „Posljednji testament“, „Posljednja Božja objava“, „Božja objava“ ili „Otkrivenje“ i to su uvriježeni i prihvaćeni nazivi ove svete knjige u islamskoj vjerskoj zajednici.

Staroiranska zbirka svetih tekstova *Avesta* i sastavni dijelovi *Aveste* trebaju imati pristupnice sukladno izvornom perzijskom jeziku i njeni sastavni dijelovi tako trebaju biti transliterirani slovnim oznakama Unicodea kao *Vendīdād*, *Visperād*, *Āfrīnagān* itd.

4. Podjela pojedinih (i najstarijih) svetih knjiga

U nastavku rada bit će navedeni utvrđeni izvorni stvarni naslovi nekih (najstarijih) svetih knjiga prisutnih u zapadnom i orijentalnom okruženju, kao i podjele na sastavne dijelove.

To su:

1. *Biblia*
2. *Kur'an*
3. *Tanakh*
4. *Avesta*.

Važno je napomenuti da je teško napraviti podjelu vjerskih knjiga i njihovih sastavnih dijelova prema interpunkcijskim simbolima koji su navedeni u *Guidelines for Authority and References Entries (GARE)*¹¹ i *Guidelines for*

¹¹ Guidelines for authority and reference entries / recommended by the Working Group on an International Authority System : approved by the Standing Committee of the IFLA Section on Cataloguing and the IFLA Section on Information Technology. London : IFLA International Programme for UBC, 1984.

Authority Records and References (GARR)¹². Jedino nam *Guidelines for Subject Authority and Reference Entries* (GSARE)¹³ daje oblik interpunkcije u obliku „<<“ koji označuje subordinaciju, tj. uži odnos (u smislu predmetnih pristupnica). Jedinstveni stvarni naslov odnosi se na sastavne dijelove i navedena interpunkcija ne prikazuje taj odnos na zadovoljavajući način. Stoga je podjela vjerskih knjiga na dijelove i sastavne dijelove u ovome radu izrađena na način da su ti odnosi podjele grafički istaknuti od šireg pojma prema užem pojmu.

4.1. Biblia i apokrifne/nekanonske knjige¹⁴

U podjeli *Biblije* i apokrifnih/nekanonskih knjiga, pristupnice jedinstvenog stvarnog naslova za glavne knjige i njene sastavne dijelove izrađuju se na latinskom prema *Vulgati* i *Novum Vulgati* (u daljnjem tekstu V i NV). Interpunkcija isticanja zadana je kako slijedi:

Puni naziv knjige na hrvatskom (hrv. kratica)

Naziv knjige na latinskom (lat. kratica)

Također, uz puni naziv knjige treba odrediti i uvriježeni naziv knjige:

[uvriježeni naziv knjige na hrvatskom/latinskom] [kratica]

Primjer:

Evandjelje po Mateju (Mt)

Evangelium secundum Matthaëum (Mt)

[Matejevo evandjelje] [Matej][Mt]

¹² Guidelines for authority records and references : formerly Guidelines for authority and reference entries / recommended by the Working Group on an International Authority System ; approved by the Standing Committees of the IFLA Section on Cataloguing and the IFLA Section on Information Technology. 2nd ed. revised by the IFLA Working Group on GARE revision. München : K. G. Saur, 2001.

¹³ Guidelines for subject authority and reference entries / [recommended by] Working Group on „Guidelines for Subject Authority Files“ on the Section on Classification and Indexing of the IFLA Division of Bibliographic Control, IFLA Universal Bibliographic Control and International MARC Programme Deutsche Bibliothek, Frankfurt am Main. München [etc.] : K. G. Saur, 1993.

¹⁴ U pogledu naziva pojedinih knjiga *Vulgate* i *Novum Vulgate* u hrvatskom prijevodu i latinskom izvorniku vidjeti bilješku br. 5.

U uglatim zagradama (npr. <Proročke knjige>) navedeno je na što se pojedini dio uvriježeno tematski odnosi prema sadržajnim podjelama knjiga.

Primjer:

<Apokrifna Djela apostolska = Acta apostolorum apocrypha>

Za apokrifne/nekanonske knjige koristi se uobičajeni latinski stvarni naslov, koji također postoji i u spomenutoj *Novum Vulgati*.

Apokrifi se dijele na starozavjetne i novozavjetne te su tako odijeljeni i svrstani. Interpunkcija je zadana sukladno kanonskim knjigama, a hrvatske i latinske kratice navedene su tamo gdje one kao poznate i uvriježene i postoje:

Puni naziv knjige na hrvatskom

Naziv knjige na latinskom (prema V i NV)

[uvriježeni naziv knjige na hrvatskom/latinskom] *[kratica]*

Primjer:

Il Cantico dei cantici : due discorsi / Francesco Forlani. Napoli, [1882].

Pjesma nad pjesmama = Šir-haširim ašer lišlomo / [preveo] Ivan Andrović. Split, [1932].

Canticum canticorum Selomonis nuper ex Hebraeo in Latinum versum per Agathium Guidacerium. Parisiis, 1531.

Jedinstveni stvarni naslov

Canticum canticorum

Liber Iob : ex Breviario Noviano II. transcriptum / variis lectionibus aliorum codicum ornavit Joseph Vajs. Veglæ, [1903-1904].

Knjiga o Jobu : stihometrijski prijevod s bilješkama / Antun Sović. Zagreb, 1942.

Smisao stradanja pravednika po Knjizi o Jobu / mitropolit zagrebačko-ljubljanski Jovan. Zagreb, 2009.

Jedinstveni stvarni naslov

Liber Iob

Liber genesis / praeparavit O. Eißfeldt. Stuttgart, 1968.

Jedinstveni stvarni naslov

Liber Genesis

Liber XII prophetarum / praeparavit K. Elliger. Stuttgart, 1970.

Jedinstveni stvarni naslov

Liber prophetiae

Misli o četvrtoj knjizi Mojsijevoj / C. [Charles] H. [Henry] M. [MacKintosh]. Zagreb, 1987.

Jedinstveni stvarni naslov

Liber Deuteronomii

Deuteronomy, Joshua, Judges, Kings / [edited] by Eugene Ulrich. London, 2007.

Jedinstveni stvarni naslov

Vetus testamentum [izbor]¹⁵

The secret revelation of John / Karen L. King. Cambridge ; London, cop. 2006.

Jedinstveni stvarni naslov

Acta Iohannis

Tajna knjiga Ivanova : [II,1, III,1, IV,1 i BG 8502, 2] / [uvod i prijevod na engleski Frederik Wisse ; prevela s engleskoga Vlasta Mihavec]. Djela Ivanova : [iz "apokrifnog Novog zavjeta] / [prijevod i napomene M. R. James ; prevela s engleskoga Vlasta Mihavec]. Zagreb, 2002.

Jedinstveni stvarni naslov

Apocryphon Iohannis

Koptsko apokrifno evanđelje po Tomi / [priredili i oblikovali Relja Bosanac, Ante Vujičić]. Zagreb, 2000.

The Slavonic translation of apocryphal infancy gospel of Thomas / Thomas Rosen. Stockholm, 1997.

Jedinstveni stvarni naslov

Evangelium Thomae

¹⁵ Verona, Eva. Nav. dj. Str. 48.

Apokrifna djela apostolska u hrvatsko glagoljskoj literaturi : [djela Andrije i Mateja u gradu ljudoždera : djela apostola Petra i Andrije] / Biserka Grabar. Zagreb, 1967.

Jedinstveni stvarni naslov

Acta apostolorum apocrypha

1. Strukturna podjela Biblije prema knjigama (prema V i NV):

Biblia

Vetus testamentum
Pentateuchus

Novum testamentum
Evangelia
Actus Apostolorum

Apocrypha

2. Ukupna podjela Biblije prema knjigama (prema V i NV):

Biblia

Vetus testamentum
Pentateuchus

Liber Genesis
Liber Exodus
Liber Leviticus
Liber Numeri
Liber Deuteronomii

Liber Iousae
Liber Iudicum
Liber Ruth
Liber primus Regum
Liber secundus Regum
Liber tertius Regum
Liber quartus Regum
Liber primus Paralipomenon
Liber secundus Paralipomenon
Liber Esdrae

Liber Nehemiae
Liber Tobiae
Liber Iudith
Liber Esther
Liber primus Machabaeorum
Liber secundus Machabaeorum
Liber Iob
Liber Psalmorum
Liber proverbiorum
Liber Ecclesiastes
Canticum Canticorum
Liber Sapientiae
Liber Eccleslasticus
Liber Isaiae
Liber Ieremiae
Lamentationes Ieremiae
Liber Baruch
Prophetia Ezechielis
Prophetia Danielis
Prophetia Osee
Prophetia Ioel
Prophetia Amos
Prophetia Abdiae
Prophetia Ionae
Prophetia Micheae
Prophetia Nahum
Prophetia Habacuc
Prophetia Sophoniae
Prophetia Aggaei
Prophetia Zachariae
Prophetia Malachiae

Novum testamentum

Evangelia

Evangelium secundum Matthaeum

Evangelium secundum Marcum

Evangelium secundum Lucam

Evangelium secundum Ioannem

Actus Apostolorum

Beati Pauli apostoli epistula ad Romanos
Beati Pauli apostoli epistula prima ad Corinthios
Beati Pauli apostoli epistula secunda ad Corinthios
Beati Pauli apostoli epistula ad Galatas
Beati Pauli apostoli epistula ad Ephesios
Beati Pauli apostoli epistula ad Philippenses
Beati Pauli apostoli epistula ad Colossenses
Beati Pauli apostoli epistula prima ad
Thessalonicenses
Beati Pauli apostoli epistula secunda ad
Thessalonicenses
Beati Pauli apostoli epistula prima ad Timotheum
Beati Pauli apostoli epistula secunda ad Timotheum
Beati Pauli apostoli epistula ad Titum
Beati Pauli apostoli epistula ad Philemonem
Beati Pauli apostoli epistula ad Hebraeos
Beati Iacobi apostoli epistula catholica
Beati Petri apostoli epistula prima
Beati Petri apostoli epistula secunda
Beati Ioannis apostoli epistula prima
Beati Ioannis apostoli epistula secunda
Beati Ioannis apostoli epistula tertia
Beati Iudae apostoli epistula
Apocalypsis beati Ioannis apostoli

Apocrypha

3. Podjela Biblije prema uobičajenim i izvornim naslovima:

Biblija

Biblia

Stari Zavjet

Vetus testamentum

Petoknjižje Mojsijevo

Pentateuchus

Knjiga Postanka [Postanak] (Post)

Liber Genesis (Gen)

Knjiga Izlaska [Izlazak] (Izl)

Liber Exodus (Ex)

Levitski zakonik (Lev)

Liber Leviticus (Lev)

Knjiga Brojeva [Brojevi] (Br)

Liber Numeri (Num)

Ponovljeni zakon (Pnz)

Liber Deuteronomii (*Deut*)

<Povijesne knjige:>

Knjiga Jozuina [Jošua] [Jozua] (Joz) [Jš]

Liber Iosuae [*Liber Josuae*] (*Ios*)(*Jos*)

Knjiga o Sucima [Knjiga sudaca] (Suci)

Liber Iudicum [*Liber Judicum*] (*Iud*) (*Jud*)

Knjiga o Ruti [Ruta] (Rut)

Liber Ruth (*Ruth*)

Prva knjiga o kraljevima [Prva knjiga o Samuelu] [Prva Samuelova] (1 Kr) [1 Sam]

Liber primus Regum [*Liber primus Samuelis*] (*1 Reg*) [*1 Sam*]

Druga knjiga o kraljevima [Druga knjiga o Samuelu] [Druga Samuelova] (2 Kr) [2 Sam]

Liber secundus Regum [*Liber secundus Samuelis*] (*2 Reg*) [*2 Sam*]

Treća knjiga o kraljevima [Prva knjiga o kraljevima] (3 Kr) [1 Kr]

Liber tertius Regum [*Liber primus Regum*] (*3 Reg*) [*1 Reg*]

Četvrta knjiga o kraljevima [Druga knjiga o kraljevima] (4 Kr) [2 Kr]

Liber quartus Regum [*Liber secundus Regum*] (*4 Reg*) [*2 Reg*]

Prva knjiga Dnevnika [Prva knjiga Ljetopisa] (1 Dnev) [1 Ljet]

Liber primus Paralipomenon (*1 Par*)

Druga knjiga Dnevnika [Druga knjiga Ljetopisa] (2 Dnev)

[2 Ljet]

Liber secundus Paralipomenon (2 Par)

Knjiga Ezdrina [Ezra] (Ezd) [Ezr]

Liber Esdrae (Esdr)

Knjiga Nehemijina [Nehemija] (Neh) [Neh]

Liber Nehemiae (Neh)

Knjiga o Tobiji [Tobija] (Tob)

Liber Tobiae (Tob)

Knjiga o Juditi [Judita] (Jud)

Liber Iudith [Liber Judith] (Iudith) (Judith) (Iud)

Knjiga o Esteri [Estera] (Est)

Liber Esther (Esth)

Prva knjiga Makabejaca [Prva knjiga o Makabejacima] (1 Mak)

Liber primus Machabaeorum [Liber I Machabaeorum] (1 Mac)

Druga knjiga Makabejaca [Druga knjiga o Makabejacima] (2 Mak)

Liber secundus Machabaeorum [Liber II Machabaeorum] (2 Mac)

<Poučne knjige:>

Knjiga o Jobu [Job] (Job)

Liber Iob [Liber Job] (Iob)

Psalmi (Ps)

Liber Psalmorum (Ps)

Poslovice [Mudre izreke] (Posl) [Izr]

Liber proverbiorum [Proverbiorum] (Prov)

Propovjednik [Kohelet] (Prop)

Liber Ecclesiastes [Proverbiorum] (Eccl)

Pjesma nad pjesmama (Pj)

Canticum Cantorum (Cant)

Knjiga Mudrosti (Mudr)

Liber Sapientiae (Sap)

Knjiga crkvenica [Knjiga Sirahova] (Crkvc) [Sir]

Liber Eccleslasticus [Eccleslasticus] (Eccli)

<Proročke knjige:>

Prorok Izaija [Izaija] (Iz)

Liber Isaiae [Prophetia Isaiae] (Is)

Prorok Jeremija [Jeremija] (Jr)

*Liber Ieremiae [Liber Ieremiae] [Prophetia Ieremiae]
[Prophetia Jeremiae] (Ier)*

Tužaljke Jeremijine (Tuž)

*Lamentationes Ieremiae [Lamentationes Jeremiae]
[Lamentationes] (Tren) [Lm]*

Prorok Baruh [Baruh] (Bar)

Liber Baruch [Prophetia Baruch] [Baruch] (Bar)

Prorok Ezekijel [Ezekiel] (Ez)

Prophetia Ezechielis (Ez)

Prorok Daniel [Prorok Danijel] [Daniel] (Dn)

Prophetia Danielis (Dan)

Prorok Ozej [Hošea] (Oz) [Hoš]

Prophetia Osee [Prophetia Osse] [Osse] (Os)

Prorok Joel [Joel] (Jl)

Prophetia Ioel [Prophetia Joel] (Ioel) [Joel]

Prorok Amos [Amos] (Am)

Prophetia Amos [Amos] (Am)

Prorok Abdija [Prorok Obadija] [Abdija] [Obadija] (Ab)
[Ob]

Prophetia Abdiae [Abdiae] (Abd)

Prorok Jona [Jona] (Jon)

Prophetia Ionae [Prophetia Jonae] [Ionae] (Ion)

Prorok Mihej [Mihej] (Mih)

Prophetia Micheae [Micheae] (Mich)

Prorok Naum [Nahum] (Na) [Nah]

Prophetia Nahum (Nah)

Prorok Habakuk [Habakuk] (Hab)

Prophetia Habacuc [Habacuc] (Hab)

Prorok Sofonija [Prorok Sefanija] [Sofonija] [Sefanija]
(Sof) [Sef]

Prophetia Sophoniae [Sophoniae] (Soph)

Prorok Agej [Prorok Hagaj] [Agej] [Hagaj] (Ag) [Hag]

Prophetia Aggaei [Aggaei] (Ag)

Prorok Zaharija [Zaharija] (Zah)

Prophetia Zachariae [Zachariae] (Zach)

Prorok Malahija [Malahija] (Mal)

Prophetia Malachiae [Malachiae] (Mal)

Novi zavjet

Novum testamentum

Evangelja

Evangelia

Evangelje po Mateju [Matejevo evangelje]
[Matej] (Mt)

Evangelium secundum Matthaeum (Mt)

Evangelje po Marku [Markovo evangelje]
[Marko] (Mk)

Evangelium secundum Marcum (Mc)

Evangelje po Luki [Lukino evangelje]
[Luka] (Lk)

Evangelium secundum Lucam (Lc)

Evangelje po Ivanu [Ivanovo evangelje]
[Ivan] (Iv)

*Evangelium secundum Ioannem [Evangelium
secundum Joannem] [Iohannem] (Ioh)*

<Povijesna knjiga:>

Djela apostolska (Djela) [Dj(ap)]

Actus Apostolorum (Act)

<Poučne knjige:>

Poslanica sv. Pavla apostola Rimljanima [Poslanica Rimljanima] (Rim)

Beati Pauli apostoli epistula ad Romanos [Epistula ad Romanos] (Rom)

Prva poslanica sv. Pavla apostola Korinćanima [Prva poslanica Korinćanima] (1 Kor)

Beati Pauli apostoli epistula prima ad Corinthios [Epistula prima ad Corinthios] [Epistula I ad Corinthios] (1 Cor)

Druga poslanica sv. Pavla apostola Korinćanima [Druga poslanica Korinćanima] (2 Kor)

Beati Pauli apostoli epistula secunda ad Corinthios [Epistula secunda ad Corinthios] [Epistula II ad Corinthios] (2 Cor)

Poslanica sv. Pavla apostola Galaćanima [Poslanica Galaćanima] (Gal)

Beati Pauli apostoli epistula ad Galatas [Epistula ad Galatas] (Gal)

Poslanica sv. Pavla apostola Efežanima [Poslanica Efežanima] (Ef)

Beati Pauli apostoli epistula ad Ephesios [Epistula ad Ephesios] (Eph)

Poslanica sv. Pavla apostola Filipljanima [Poslanica Filipljanima] (Fil)

Beati Pauli apostoli epistula ad Philippenses [Epistula ad Phillipenses] (Phil)

Poslanica sv. Pavla apostola Kološanima [Poslanica Kološanima] (Kol)

Beati Pauli apostoli epistula ad Colossenses [Epistula ad Colossenses] (Col)

Prva poslanica sv. Pavla apostola Solunjanima [Prva poslanica Solunjanima] (1 Sol)

Beati Pauli apostoli epistula prima ad Thessalonicenses [Epistula prima ad Thessalonicenses] [Epistula I ad Thessalonicenses] (1 Thess)

Druga poslanica sv. Pavla apostola Solunjanima [Druga poslanica Solunjanima] (2 Sol)

Beati Pauli apostoli epistula secunda ad Thessalonicenses [Epistula secunda ad Thessalonicenses] [Epistula II ad Thessalonicenses] (2 Thess)

Prva poslanica sv. Pavla apostola Timoteju [Prva poslanica Timoteju] (1 Tim)

Beati Pauli apostoli epistula prima ad Timotheum [Epistula prima ad Timotheum] [Epistula I ad Timotheum] (1 Tim)

Druga poslanica sv. Pavla apostola Timoteju [Druga poslanica Timoteju] (2 Tim)

Beati Pauli apostoli epistula secunda ad Timotheum [Epistula secunda ad Timotheum] [Epistula II ad Timotheum] (2 Tim)

Poslanica sv. Pavla apostola Titu [Poslanica Titu] (Tit)

Beati Pauli apostoli epistula ad Titum [Epistula ad Titum] (Tit)

Poslanica sv. Pavla apostola Filemonu [Poslanica Filemonu] [Filemon] (Flm)

Beati Pauli apostoli epistula ad Philemonem [Epistula ad Philomenom] (Phm)

Poslanica sv. Pavla apostola Hebrejima [Poslanica Hebrejima] (Hebr)

Beati Pauli apostoli epistula ad Hebraeos [Epistula ad Hebraeos] (Hebr)

Poslanica sv. Jakova apostola [Jakovljeva poslanica] [Jakov] (Jak)

Beati Iacobi apostoli epistula catholica [Epistula Iacobi] (Iac)

Prva poslanica sv. Petra apostola [Prva Petrova poslanica] (1 Petr)

*Beati Petri apostoli epistula prima [Epistula prima Petri]
[Epistula I Petri] (1 Petr)*

Druga poslanica sv. Petra apostola [Druga Petrova poslanica]
(2 Petr)

*Beati Petri apostoli epistula secunda [Epistula secunda
Petri] [Epistula II Petri] (2 Petr)*

Prva poslanica sv. Ivana apostola [Prva Ivanova poslanica]
(1 Iv)

*Beati Ioannis apostoli epistula prima [Epistula prima
Ioannis] [Epistula I Ioannis] (1 Ioh)*

Druga poslanica sv. Ivana apostola [Druga Ivanova poslanica]
(2 Iv)

*Beati Ioannis apostoli epistula secunda [Epistula secunda
Ioannis] [Epistula II Ioannis] (2 Ioh)*

Treća poslanica sv. Ivana apostola [Treća Ivanova
poslanica] (3 Iv)

*Beati Ioannis apostoli epistula tertia [Epistula tertia Ioannis]
[Epistula III Ioannis] (3 Ioh)*

Poslanica sv. Jude Tadeja apostola [Judina poslanica]
[Juda] (Tad)

Beati Iudae apostoli epistula [Epistula Iudae] (Judas)

<Proročka knjiga:>

Otkrivenje sv. Ivana apostola [Otkrivenje] [Apokalipsa]
(Otkr)

*Apocalypsis beati Ioannis apostoli [Apocalypsis Ioannis]
(Apoc)*

Apokrifi

Apocrypha

<Popis apokrifnih knjiga Staroga zavjeta = Index librorum apocryphorum
Vetus Testamentum>

Knjiga Henohova

Liber Enoch [I Enoch] [Enoch etiopico]

Knjiga Henohovih tajni

Liber secretorum Enoch [II Enoch] (Libro dei secreti di Enoch)

Apokalipsa Enohova

Apocalypsis Enoch [III Enoch]

Oporuka Levijeva

Testamentum Levi [Levi]

Oporuka dvanaest patrijarha

Testamenta XII Patriarcharum [XII Patriarcharum]

Psalmi Salomonovi

Odi Salomonis

Uznesenje Mojsijevo

Assumptio Moisis

Uzačašće Izajjino

Ascensio Isaiae

Životi proroka

Vitae Prophetarum

Pseudo-Filonove „Biblijske starine“

Pseudo-Philonis Antiquitates Sacrae Scripturae [Antiquitates]

Treća knjiga Ezrina

Liber tertius Esdrae [Liber III Esdrae] [III Esdrae]

Četvrta knjiga Ezrina

Liber quartus Esdrae [Liber IV Esdrae] [IV Esdrae]

Apokalipsa Baruhova [Druga knjiga Baruhova]

Apocalypsis Baruch [Liber secundus Baruch] [Liber II Baruch] [II Baruch] [Apocalypsis siriaco Baruch]

Knjiga Jubileja

Liber Iubilaeum [Iubilaeum] [Jubilaeum] [Leptogenesis]

Treća knjiga Makabejaca

Liber tertius Macchabaeorum [Liber III Macchabaeorum] [III Macchabaeorum]

Četvrta knjiga Makabejaca

*Liber quartus Macchabaeorum [Liber IV Macchabaeorum]
[IV Macchabaeorum]*

Poslanica Aristejeva

Epistulae Aristaeus [Aristaeus]

Sibilinska proroštva [Pseudo-Sibilinska proroštva]

Oracula Sibyllina [Pseudo-Sibyllina]

Molitva Manasejeva

Oratio Mannasae

Apokalipsa Abrahamova

Apocalypsis Abraham

Oporuka Abrahamova

Testamentum Abraham

Izak i Jakov

Isaac et Iacob

Apokalipsa Ilijina [Knjiga Ilijina]

*Apocalypsis Elias [Liber secundus Elias] [Liber II Elias] [II
Elias] [Liber Elias]*

Apokalipsa Sofonijina

Apocalypsis Sophonias

Apokalipsa Sedrahova

Apocalypsis Sedrach

Apokalipsa Ezekijelova

Apocalypsis Ezechielis

Povijest Josipa i Aseneta

Ioseph et Aseneth [Matrimonium Aseneth]

Život Adama i Eve

Vita Adami et Evae

Knjiga Noina

Liber Noah

Oporuka Adamova [Knjiga Adamova]

Testamentum Adami [Liber Adami]

Apokalipsa Adamova

Apocalypsis Adami

Bel i Zmaj

Bel et Dracone

<Popis apokrifnih knjiga Novoga zavjeta = Index librorum apocryphorum
Novum Testamentum>

Evangelia

<Evangelja propovijedanja Kristova:>

Nazirejsko evanđelje [Nazarejsko evanđelje] [Nazarensko
evanđelje]

Evangelium Nazaraeorum

Ebionitsko evanđelje

Evangelium Ebionitarum

Hebrejsko evanđelje

Evangelium Hebraeorum

Egipatsko evanđelje

Evangelium Aegyptiorum [Evangelium secundum Aegyptios]

<Evangelja muke i uskrsnuća:>

Petrovo evanđelje

Evangelium Petri

Nikodemovo evanđelje

Evangelium Nicodemi

Djela Pilatova [Ciklus o Pilatu] [Pilatov ciklus]

*Acta Pilati [Gesta Pilati] [Circulus Pilati] [Gesta
salvatoris secundum Nicodemum]*

Pilatova presuda

Iudicium Pilati

Pilatova anafora

Anaphora Pilati

Pilatova paradosis (predaja)

Paradosis Pilati

Pilatova smrt

Mors Pilati

Pismo Pilatovo Herodu

Epistula Pilati ad Herodem

Pismo Herodovo Pilatu

Epistula Herodis ad Pilatem

Pismo Pilatovo caru Tiberiju

Epistula Pilati ad Tiberium

Pismo Tiberijevo Pilatu

Epistula Tiberii ad Pilatem

Pripovijest (Izjava) Josipa iz Arimateje

Narratio Iosephus Arimathensis

Osveta Spasiteljeva

Vindicta Salvatoris

Kristov silazak nad pakao

Descensus ad inferos [Descensus Christi ad inferos]

Gamalielovo evanđelje

Evangelium Gamaliel

Evanđelje četiri stupa svijeta

Evangelium quattuor cardinum mundi

Evanđelje svršetka

Evangelium consummationis

Evanđelje istine

Evangelium veritatis

Evanđelje dvanaestorice apostola

Evangelium iuxta duodecim apostolos

Sjećanja apostolska

Memoria apostolorum

Evangelje sedamdeset apostola [Evangelje sedamdesetorice]

Evangelium septuaginta [Septuaginta apostolorum]

Filipovo evangelje

Evangelium Philippi

Tomino evangelje

Evangelium Thomae

Knjiga Tome pristupnika

Liber Thomae athletae

Knjiga o rođenju Marijinu [Knjiga djetinjstva Marijina]

Liber de infantia [Historia de nativitate Mariae et de infantia Salvatoris]

Judino evangelje

Evangelium Iudae

Bartolomejevo evangelje

Evangelium Bartholomaei

Uskrsnuće Krista

De resurrectione Christi

Povijest Josipa tesara

Historia Iosephi fabri lignarii

Marijino evangelje [Evangelje Marije Magdalene]

Evangelium Mariae

Cerintovo evangelje

Evangelium Cerinthi

Bazilidovo evangelje

Evangelium Basilidis

Markionijevo evangelje

Evangelium Marcionis

Apelijevo evangelje

Evangelium Apellis

Bardezijanovo evanđelje

Evangelium Bardesanis

Manijevo evanđelje

Evangelium Mani

Protoevanđelje Jakobovo [Knjiga Jakobova o životu Marijinom]

Protevangelium Iacobi [Liber Iacobi de nativitate Mariae]

Protoevanđelje Tomino

Protevangelium Thomae

Knjiga Ivana Evanđelista

Liber Iohannes Baptista

<Govori i poruke Isusove = Dialogi et Logia Iesu:>

Pisma apostolska

Epistula apostolorum

Mudrost Isusa Krista

Sophia Iesu Christi

Dijalog Otkupitelja

Dialogus Redemptoris

Neiskvarena mudrost

Pistis sophia

Knjige Ieu [Dvije knjige Ieou]

Libri (duo) Ieu [Primus et secundus Ieou]

Apokrifon Ivanov

Apocryphon Iohannis

Razgovor Ivanov i Isusov

Dialogus Iohannis et Iesu

Apokrifon Jakobov

Apocryphon Iacobi

Pitanja Bartolomejeva [Sumnje Bartolomejeve]

Quaestiones Bartholomaei

Ispitivanja Marijina

Interrogatio Mariae

Ispitivanja Ivanova

Interrogatio Iohannis

<Apokrifna Djela apostolska = Acta apostolorum apocrypha:>

Djela Ivanova

Acta Iohannis

Djela Pavlova

Acta Pauli

Djela Petrova

Acta Petri [Martyrium Petri]

Djela Petra i Pavla

Acta Petri et Pauli

Djela Andrijina

Acta Andreae

Djela Tomina

Acta Thomae

Djela Pavlova i Tekle

Acta Pauli et Teclae

Djela Tadejeva

Acta Thaddaei

<apokrifna Otkrivenja, Apokalipse = apocrypha Revelationes, Apocalypsis:>

Evino evanđelje

Evangelium Evae

Uzašašće Izaijino

Ascensio Isaiae

Peta knjiga Ezrina

Liber quintus Esdrae [Liber V Esdrae] [V Esdrae]

Šesta knjiga Ezrina

Liber sextus Esdrae [Liber VI Esdrae] [VI Esdrae]

Knjiga Elhazajeve

Liber Elchasai

Apokalipsa Petrova

Apocalypsis Petri

Apokalipsa Pavlova

Apocalypsis Pauli

Apokalipsa Tomina

Apocalypsis Thomae

Apokalipsa Stjepanova

Apocalypsis Stephani

Apokalipsa Bogorodičina

Apocalypsis Virginiae

<apokrifne Poslanice = apocrypha Epistolae:>

Poslanica Krista i Abdara, kralja Edesse

Epistula Christi et Abdar, rex Edessae

Poslanica dvanaestorice apostola

Epistula duodecimum apostolis

Poslanica Pavla Korinćanima i Korinćana Pavlu [Pisma Korinćana Pavlu]

Epistula Pauli ad Corinthos et Corinthos ad Pauli [Epistula Corinthos ad Pauli]

Poslanica Pavlova Laodićanima (Laodicejcima)

Epistula Pauli ad Laodicensis

Poslanice Pavla i Seneke (Pisma Pavla i Seneke)

Epistulae Pauli et Senecae

Barnabina poslanica

Epistula Barnabae

Poslanica o nedjelji [Epistola o nedjelji]

Epistula dominica

<pseudoepigrafske apostolske Poslanice = Pseudepigrapha apostolorum:>

Izvješće Petrovo

Nuntium Petri

Poruke Petrove

Nuntia Petri

Pseudoposlanica Titova

Pseudepistula Titi

Pseudoepigraf Klementov

Pseudepigrapha Clementis

4.2. Kur'an

Kur'an je podijeljen na 114 sura koje označuju po jedno poglavlje *Kurana*.¹⁶ Sure su podijeljene u ajete (stihove). Redosljed uvrštavanja u *Kur'anu* dan je po nalogu proroka Muhammada.

Kao pristupnica jedinstvenog stvarnog naslova uzet je izvorni stvarni naslov sure na arapskom jeziku, a interpunkcija je zadana kako slijedi:

- a) (redni broj sure)
- b) **Naziv knjige na arapskom [drugi oblici uvriježenog naziva na arapskom]**
- c) *Puni naziv knjige na hrvatskom (drugi oblici uvriježenog naziva)*

Primjer:

Jasin : Originaltext und Uebersetzung der XXXVI. Sure des Koran mit einem Nachwort und einer Auswahl aus muslimischer frommer Dichtung = originalni tekst i prijevod XXXVI. sure Kur'ana s izborom iz muslimanskog pobožnog pjesništva / [Herausgeber Ismail Balić]. Wien = Beč, 1955.

Jasini-šerif / Sulejman Kemura, Ibrahim Imširović. Sarajevo, 1975.

¹⁶ Podjela *Kur'ana* na sure (dijelove) priređena je prema prijevodima Besima Korkuta. *Vidi: Kur'an : s prevodom / preveo Besim Korkut. 6. izd. Sarajevo : Starješinstvo Islamske zajednice : El-Kalem, 1987.*

Ja-sin-i shqip : dhe 20 sure tjera me transkriptim / [përktheu nga origjinali] Feti Mehdiu. Prishtinë, 2002.

Ja-sin / uvodne napomene, prevod i transkripcija Nijaz Šukrić. Sarajevo, 1989.
Jedinstveni stvarni naslov

Yā Sīn

Kur'an časni / [preveli Hafiz Muhammed Pandža i Džemaluddin Čaušević ; tumačenja i bilješke Džemaluddin Čaušević]. Zagreb, 2000.

Le Coran : texte integral / traduit en francais par A. de Kasimirski ; illustre par 5 manuscrits de Corans anciens. Paris, cop. 1993.

Al-Qur'an / a contemporary translation by Ahmed Ali. Princeton, 2001.

Holy Qur'an / translated by M. H. Shakir. Qum, [1928].

Kur'an / prijevod [s arapskog] Ali Riza Karabeg ; komentar Enes Karić. Zagreb, 1991.

Kur'ani : mrekullia me e persosur / Ahmed Deedat ; [përktheu Galib Feza]. Shkup, 1986.

Jedinstveni stvarni naslov

Kur'an

Kur'an

1. **Al-Fātiḥah** [Al-Fatiha] [El-Fatiha]
Otvoranje (Fatiha) (Pristup) (Majka knjiga) (Lijek)
2. **Al-Baqarah** [Al-Baqara] [El-Bekara]
Krava
3. **Āl 'Imrān** [Ali 'Imran] [Ali Imran] [Ali-Imran]
Porodica Imranova
4. **Al-Nisā'** [An-Nisa'] [En-Nisa]
Žene
5. **Al-Mā'idah** [Al-Ma'ide] [El-Ma'ide]
Trpeza
6. **Al-An'ām** [Al-An'am] [El-En'am]
Stoka
7. **Al-A'rāf** [Al-A'raf] [El-A'raf]
Bedemi

8. **Al-Anfāl** [Al-Anfal] [El-Enfal]
Plijen (Ratni plijen)
9. **Al-Tawbah** [At-Tawba] [Et-Tevba]
Pokajanje (Bera) (Ultimatum) (Obznana)
10. **Yūnus** [Yunus] [Junus]
Junus (Jona)
11. **Hūd**
Hud
12. **Yūsuf** [Yusuf] [Jusuf]
Jusuf (Josip)
13. **Al-Ra'd** [Ar-Ra'd] [Er-Ra'd] [Ar-Raad]
Grom (Grmljavina)
14. **Ibrāhīm** [Ibrahim]
Ibrahim (Abraham)
15. **Al-Ḥijr** [Al-Higr] [El-Hidžr]
Hidžr (Hidžra)
16. **Al-Naḥl** [An-Nahl] [En-Nahl]
Pčele
17. **Al-Isrā'** [El-Isra]
Noćno putovanje
18. **Al-Kahf** [El-Kehf]
Pećina
19. **Maryam**
Merjema (Merjem) (Marija)
20. **Ṭā Ḥā** [Ta-Ha]
Taha
21. **Al-Anbiyā'** [El-Anbija]
Vjerovjesnici (Navjesnici)
22. **Al-Ḥajj** [Al-Hagg] [El-Hadž]
Hodočašće (Hadždž)
23. **Al-Mu'minūn** [Al-Muminune] [El-Mu'minun]
Vjernici (Oni koji vjeruju)
24. **Al-Nūr** [An-Nur][En-Nur]
Svjetlost
25. **Al-Furqān** [Al Furqan] [El-Furkan]
Furkan
26. **Al-Shu'arā'** [As-Shuaraa] [Aš-Šu'ara'] [Eš-Šuara]
Pjesnici

27. **Al-Naml** [An-Naml] [En-Neml]
Mravi
28. **Al-Qaṣaṣ** [El-Kasas]
Kazivanje (Pripovijest)
29. **Al-ʿAnkabūt** [El-Ankebut]
Pauk
30. **Al-Rūm** [Ar-Rum] [Er-Rum]
Bizantinci (Rimljani)
31. **Luqmān**
Lukman
32. **Al-Sajdah** [As-Sagda] [As-Sajda] [Es-Sedžda]
Padanje ničice (Klanjanje)
33. **Al-Aḥzāb**
Saveznici
34. **Saba**
Saba
35. **Fāṭir**
Stvoritelj
36. **Yā Sīn** [Ya-Sin]
Jasin (Ja-Sin)
37. **Al-Šaffāt** [Es-Safat]
Redovi
38. **Šād**
Sad
39. **Al-Zumar** [Az-Zumar]
Skupovi (Skupine)
40. **Al-Ghāfir** [Gafir] [Al-Mumin]
Vjernik (Onaj koji oprašta)
41. **Fuṣṣilat** [Al-Fussilat] [Fusilet]
Objašnjenje (Izloženi Redci)
42. **Al-Shūrā** [Aš-Šura] [Eš-Šura] [Achoura]
Dogovaranje (Savjet)
43. **Al-Zukhruf** [Az-Zuhruf] [Ez-Zuhruf] [Azzukhruf]
Ukras (Ures)
44. **Al-Dukhān** [Ad-Duhan] [Ed-Duhan][Ad-Dukhan]
Dim
45. **Al-Jāthiyah** [Al-Gatiya] [El-Gašije] [Al-Jathya]
Oni koji kleče (Ona koja kleči)

46. **Al-Aḥqāf** [El-Ahkaf]
Afkaf
47. **Muḥammad**
Muhammed (Muhammed)
48. **Al-Fath** [El-Feth]
Pobjeda
49. **Al-Ḥujurāt** [Al-Hugurat] [El-Hudžurat]
Sobe (Nastambe)
50. **Qāf**
Kaf
51. **Al-Dhāriyāt** [Ad-Dariyat] [Ez-Zarijat]
Oni koji pušu (Rasipnik)
52. **Al-Ṭūr** [At-Tur] [Et-Tur]
Gora
53. **Al-Najm** [An-Nagm] [An-Najm] [En-Nedžd]
Zvijezda
54. **Al-Qamar** [El-Kamer]
Mjesec
55. **Al-Raḥmān** [Ar-Rahman] [Er-Rahman]
Milostivi (Premilostivi)
56. **Al-Wāqī‘ah** [Al-Waqi‘a] [El-Vakia]
Događaj
57. **Al-Ḥadīd** [El-Hadid]
Gvožđe (Željezo)
58. **Al-Mujādilah** [Al-Mugadala] [Al-Mujadalah] [El-Mudžadela]
Rasprava
59. **Al-Ḥašr** [Al-Hašr] [El-Hašr] [Al-Hasr]
Progonstvo (Izlazak)
60. **Al-Mumtaḥanah** [Al-Mumtahina] [Al-Mumtahanah] [El-Mumtehine]
Provjerena (Iskušeniца)
61. **Al-Šaff** [As-Saff] [Es-Saf]
Bojni red (Red)
62. **Al-Jumu‘ah** [Al-Gumu‘a] [Al-Jumua] [El-Džuma]
Petak
63. **Al-Munāfiqūn** [El-Munafikun]
Licemjeri
64. **Al-Taghābun** [At-Tagabun] [Et-Tegabun]
Samoodbrana (Veliki gubitak)

65. **Al-Ṭalāq** [At-Talaq] [Et-Talak]
Razvod braka (Razvod)
66. **Al-Taḥrīm** [At-Tahrim] [Et-Tehrim]
Zabrana
67. **Al-Mulk** [El-Mulk]
Vlast (Kraljevsko dostojanstvo)
68. **Al-Qalam** [El-Kalem]
Kalem (Pero)
69. **Al-Ḥāqqah** [Al-Haqqah] [El-Haka]
Čas neizbježni (Vjerodostojnica)
70. **Al-Ma'ārij** [Al-Ma'arig] [Al-Maarij] [El-Mearidž]
Stepeni (Putevi uzašašća)
71. **Nūḥ**
Nuh (Noa)
72. **Al-Jinn** [Al-Ginn] [El-Džin]
Džinovi (Djinni) (Džini)
73. **Al-Muzzammil** [Al-Muzzamil] [El-Muzemil]
Umotani (Ovijeni)
74. **Al-Muddaththir** [Al-Muddattir] [El-Mudesir]
Pokriveni (Ogrnuti)
75. **Al-Qiyāmah** [Al-Qiyama] [El-Kijame]
Smak svijeta (Uskrsnuće)
76. **Al-Insān** [El-Insan] [Ad-Dahr] [Ed-Dahr]
Čovjek (Vrijeme)
77. **Al-Mursalāt** [El-Murselat] [Al-Mursalate]
Poslani (Poslanici)
78. **Al-Naba'** [An-Naba'] [An Naba] [En-Naba]
Vijest (Novost)
79. **Al-Nāzi'āt** [An-Nazi'at] [En-Naziat] [An-Naziate]
Oni koji čupaju (Anđeli koji čupaju duše)
80. **'Abasa** [Abasa] [Abese]
Namrštio se
81. **Al-Takwīr** [At-Takwir] [Et-Tekwir]
Prestanak sjaja (Zatamnjenje)
82. **Al-Infīṭār** [El-Infitar]
Rascjepljenje (Prekid)
83. **Al-Muṭaffifin** [Al-Mutaffifun] [El-Muteffifin] [Al-Mutaffifune]
Oni koji pri mjerenju zakidaju (Prevaranti)

84. **Al-Inshiqāq** [El-Inšikak]
Cijepanje (Raskid)
85. **Al-Burūj** [Al-Burug] [El-Burug] [El-Burudž]
Sažviježđa
86. **Al-Ṭāriq** [Et-Tarik]
Danica (Noćna zvijezda)
87. **Al-A' lā** [Al-Alā] [El-Alā]
Svevišnji
88. **Al-Ghāshiyah** [Al-Gašiya] [Al-Gasiyah] [El-Gašije]
Teška nevolja (Obvijajuća)
89. **Al-Fajr** [Al-Fagr] [Al-Fajr] [El-Fedžr]
Zora
90. **Al-Balad** [El-Beled]
Grad (Šetalište)
91. **Al-Shams** [Aš-Šams] [Eš-Šems]
Sunce
92. **Al-Layl** [El-Lejl]
Noć
93. **Al-Ḍuḥā** [Ed-Duha]
Svitanje
94. **Al-Sharḥ** [Al-Inširah] [El-Inširah]
Otvaranje (Širokogrudnost)
95. **Al-Tīn** [At-Tin] [Et-Tin]
Smokva (Datulja)
96. **Al-'Alaq** [Al-Alaq] [El-Alek]
Ugrušak (Pristupanje)
97. **Al-Qadr** [El-Kadr] [Lejletul kadr]
Noć Kadr (Sudbina)
98. **Al-Bayyinah** [Al-Bayyina] [El-Bejine]
Dokaz jasni (Dokaz)
99. **Al-Zalzalah** [Az-Zizal] [Az-Zalzalah] [Ez-Zilzal]
Zemljotres (Stres)
100. **Al-'Ādiyāt** [Al-Adiyate] [El-Adijat]
Oni koji jure (Jurišnici)
101. **Al-Qārī'ah** [Al-Qari'a] [El-Karia]
Smak svijeta (Treska)
102. **Al-Takāthur** [At-Takatur] [Et-Takasur]
Nadmetanje

103. **Al-‘Aṣr** [Al-Asr] [El-Asr]
Vrijeme
104. **Al-Humazah** [Al-Humaza] [El-Humeze]
Klevetnik
105. **Al-Fīl** [El-Fil]
Slon
106. **Quraysh** [Qurayš] [Kurejš] [Koraish]
Kurejšije (Kurajši)
107. **Al-Mā‘ūn** [Al-Ma’un] [El-Ma’un]
Davanje u naruč (Oruđa)
108. **Al-Kawthar** [Al-Kawtar] [El-Kevser]
Mnogo dobro (Obilje)
109. **Al-Kāfirūn** [Al-Kafirune] [El-Kafirun]
Nevjernici
110. **Al-Naṣr** [An-Nasr] [En-Nasr]
Pomoć (Spasenja)
111. **Al-Masad** [El-Mesed]
Palmina vlakna (Plamen) (Vlakna)
112. **Al-Ikhlāṣ** [Al-Ihlas] [El-Ihlas] [Et-Tevhid]
Iskrenost (Jednoboštvo)
113. **Al-Falaq** [Al-Falak] [El-Felek]
Svitanje (Praskozorje)
114. **Al-Nās** [An-Nas] [En-Nas]
Ljudi

4.3. *Tanakh*

Tanakh (*Tenach*, *Tenah*) predstavlja hebrejski naziv za *Bibliju*, sam naziv sastoji se od početnih slova njenog sadržaja: Ta [Torah (Torat Moshe)] + Na [Nevi'im (Proroci)] + Kh [Ketuvim (Spisi)] = TaNaKh.

Pristupnica jedinstvenog stvarnog naslova za *Tanakh* dana je na izvornom hebrejskom pismu, tj. njegovoj latiničnoj transliteraciji naziva knjige s hebrejskog jezika.

Primjer:

The Torah : theology and social history of Old Testament law / Frank Cruesemann ; translated by Allan W. Mahnke. Edinburgh, 1996.

Torah – Pentateuh – Petoknjižje : uvod u knjige Petoknjižja i u pitanja nastanka Pentateuha / Anto Popović. Zagreb, 2012.

Jedinstveni stvarni naslov

Torah

Tanakh

Torah

Bərēšīt

Sh'mot

Vayikra

Bəmidbar

Devarim

Nəbī'îm

Nəbī'îm Rishonim

Yēhōshúa'

Shoph'tim

Shmû'ēl Aleph

Shmû'ēl Bet

M'lakhim Aleph

M'lakhim Bet

Nəbī'îm Aharonim

Yēsha'āyāhû

Yirmyāhû

Yēkhezqiēl

Treiasar

Hōshēa'

Yô'ēl

'Amôs

'Övadyāh

Yônāh

Mikhāh

Nakhûm

Khāv'hakûk

Tsēphanyāh

Khaggai

Zkharyāh

Mal'akhî

Kəṭûbîm

Sifrei Emet

Tehilim

Mishlei

Iyyôbh

Hamesh Megillot

Shîr Hashîrîm

Rûth

Eikhah

Qôheleth

Estêr

Dānî'êl

'Ezrā

Nechemyah

Divrei ha-Yamim Aleph

Divrei ha-Yamim Bet

Talmud

*Talmud*¹⁷ (hebrejski: učenje) predstavlja veliku judaističku vjersku zbirku poslijebiblijskih tumačenja *Tanakha*, obrednih pravila, pravnih propisa, priča i izreka.

Sastoji se od dva dijela: *Mishnah* [*Mišna* (tekst učenja)] i *Gemarah* [*Gemara* (objašnjenje učenja)]. Knjige *Mishne* zovu se *Shas* (akronim od *Shisha Sedarim*), svaka pojedina knjiga predstavlja jedan traktat.

Pristupnica jedinstvenog stvarnog naslova za *Talmud* i *Mishnah* na izvornom je hebrejskom pismu, tj. njegovoj latiničnoj transliteraciji:

Naziv knjige na hebrejskom [drugi oblici uvriježenog naziva na hebrejskom]

Talmud

Mishnah

Zera'im

Mo'ed

Nashim

Nezikin

Kodashim

Tehorot

Gemarah

¹⁷ Postoje dva (izdanja) *Talmuda*: *Jeruzalemski Talmud* (priređen oko 650. godine) i *Babilonski Talmud* (priređen oko 500. godine), razlikuju se po potpunosti tekstova.

Primjer:

The Mishnah : a new translation / [translator] Jacob Neusner. New Haven ; London, cop. 1988.

Jedinstveni stvarni naslov

Mishnah

Talmud / izbor i prijevod tekstova s hebrejskoga i aramejskoga, povijest Talmuda i bilješke napisao Eugen Werber. Zagreb, 2008.

Jedinstveni stvarni naslov

Talmud [izbor]¹⁸

Mishnah

Zera'im [Seder Zera'im]

B'rachot [Traktat B'rachot] [Berachot] [Berachoth]

Pe'a [Traktat Pe'a] [Pe'ah]

D'mai [Traktat D'mai] [Demai]

Kil'ajim [Traktat Kil'ajim] [Kil'ayim]

Shevi'it [Traktat Shevi'it] [Schwi'it]

T'rumot [Traktat T'rumot] [Terumot]

Ma'asrot [Traktat Ma'asrot] [Ma'aserot] [Ma'aser rischon]

Ma'aser Sheni [Ma'aser Scheni]

Hallah [Traktat Hallah][Challa]

Orlah [Traktat Orlah] [Orla]

Bikkurim [Traktat Bikkurim] [Bikurim]

Mo'ed [Seder Mo'ed]

Shabbat [Traktat Shabbat] [Schabbat]

Eruvin [Traktat Eruvin] [Eruwin]

P'sachim [Traktat P'sachim] [Pesachim] [P'sahim]

Sch'qalim [Traktat Sch'qalim] [Shekalim]

Yoma [Traktat Yoma] [Joma]

Sukkah [Traktat Sukkah] [Sukka]

Betza [Traktat Betza] [Beitza] [Jom tov]

Rosh Hashanah [Traktat Rosh Hashanah] [Traktat Rosch ha-Schana] [Rosch ha-Schana]

Ta'anit [Traktat Ta'anit] [Traktat Taanijot] [Taanijot]

¹⁸ Verona, Eva. Nav. dj. Str. 48.

- Megillah** [Traktat Megillah] [Megilla]
Mo'ed Qatan [Traktat Mo'ed Qatan] [Mo'ed Katan]
Hagigah [Traktat Hagigah] [Traktat Chagiga] [Chagiga]
Nashim [Naschim] [Seder Nashim]
Yevamot [Traktat Yevamot] [Traktat Jewamot] [Jewamot]
K'tubbot [Traktat K'tubbot] [Ketubot]
Nedarim [Traktat Nedarim]
Nasir [Traktat Nasir] [Nazir] [Traktat Nesirut] [Nesirut]
Sotah [Traktat Sotah] [Sota]
Gittin [Traktat Gittin]
Qidduschin [Traktat Qidduschin] [Kiddushin]
Nezikin [Neziqin] [Seder Nezikin]
Bava kamma [Traktat Bava kamma] [Bawa kama]
Bava metzia [Traktat Bava metzia] [Bawa mezija]
Bava batra [Traktat Bava batra] [Bawa batra]
Sanhedrin [Traktat Sanhedrin]
Makkot [Traktat Makkot]
Shevu'ot [Traktat Shevu'ot] [Traktat Sch'wu'ot] [Sch'wu'ot]
Eduyot [Traktat Eduyot] [Edujot]
Avodah Zarah [Traktat Avodah Zarah] [Awoda sara]
Avot [Traktat Avot] [Awot]
Horayot [Traktat Horayot] [Horajot]
Kodashim [Qodasim] [Seder Kodashim][Kodaschim]
Zevahim [Traktat Zevahim] [Swachim]
Menahot [Traktat Menahot] [Menachot]
Hullin [Traktat Hullin] [Chullin]
Bekhorot [Traktat Bekhorot] [Bechorot]
Arakhin [Traktat Arakhin] [Arachin]
Temurah [Traktat Temurah] [Temura]
K'ritut [Traktat K'ritut] [Keritot] [Traktat Kretot]
Me'ilah [Traktat Me'ilah] [Me'ila]
Tamid [Traktat Tamid]
Middot [Traktat Middot] [Midot]
Kinnim [Traktat Kinnim]
Tehorot [Seder Tehorot] [Taharoth] [Teharot]
Keilim [Traktat Keilim] [Kelim]
Oholot [Traktat Oholot] [Ohalot]
Nega'im [Traktat Nega'im] [Niga'im]

Parah [Traktat Parah] [Para]
Tohorot [Traktat Tohorot] [Teharot]
Mikva'ot [Traktat Mikva'ot] [Mikwa'ot]
Niddah [Traktat Niddah] [Nidda]
Makhshirin [Traktat Makhshirin] [Machscherin]
Zavim [Traktat Zavim] [Zabim]
T'wul jom [Traktat T'wul jom] [Tevul Yom]
Yadayim [Traktat Yadayim] [Jadajim]
Ukzim [Traktat Ukzim] [Traktat Ukzin] [Ukzin] [Uktzim]

Gemarah [Gemora, Gemara, Gimarah] – kao zasebna knjiga unutar *Talmuda* nije podijeljena na sastavne dijelove (knjige).

Ostale judaističke (židovske) svete knjige su:

Tosefta – nije podijeljena na knjige (dijelove)

Halakha [Halacha, Halachah, Halocho] – predstavlja judaističku knjigu religioznih zakona

Kabbalah [Kabala, Kabbala] – nije podijeljena na sastavne dijelove (knjige)

Zohar – podijeljen je na sastavne dijelove (knjige)

4.4. *Avesta*

Avesta nije jedinstveno djelo nego skup više dijelova, tj. zbornika.

Sastoji se od sljedećih dijelova:

- Vendîdâd (mitovi, zbornik religioznih zakona i dogmi)
- Visperâd (liturgija, zbornik religioznih zakona i dogmi)
- Khorda-Avesta (avestički tekstovi)
- Yasna (molitve)
- Yašt (himne)
- te sačuvanih fragmenata: Sîrôzahs, Āfrīnagān, Nyâyis i Gāh.

Izvorno je pisana na staroiranskom jeziku (avestičkom – izvornim jezikom Indoiranaca, danas izumrlim drevnim iranskim jezikom).

Zend-Avesta drugi je naziv za zbirku staroiranskih svetih tekstova (*zend* = komentar), koja je nastala kasnije i pisana je na srednjoperzijskom pismu pahlavi.

Pristupnica jedinstvenog stvarnog naslova za *Avestu* dana je na izvornom staroiranskom pismu, tj. njegovoj latiničnoj transliteraciji:

Naziv knjige na staroiranskom [drugi oblici uvriježenog naziva na staroiranskom]

Primjer:

L'Avesta / Zarathustra ; con una introduzione storica di Italo Pizzi. Milano, [1914].

Die Gatha's des Awesta : Zarathustra's Verspredigten / übersetzt von Christian Bartholomae. Strassburg, 1905.

Le Zend-Avesta : traduction nouvelle avec commentaire historique et philologique / par James Darmesteter ; avant-propos de E. Benveniste. Paris, 1960.
Jedinstveni stvarni naslov

Avesta

La Loi (Vendidad) : L'Epopée (Yashts) : Le livre de prière (Khorda Avesta) / par James Darmesteter ; avant-propos de E. Benveniste. Paris, 1971.

Jedinstveni stvarni naslov

Avesta [izbor]¹⁹

Avesta

Vendîdâd [Vidêvdâd]

Visperâd

Yasna [Jasna]

Yašt [Jašt]

Khorda-Avesta [Horda Avesta]

Sîrôzahs [Siroza]

Nyâyis i Gâh

Āfrīnagān

¹⁹ Verona, Eva. Nav. dj. Str. 48.

Zaključak

Svete knjige muslimana, židova, budista i drugih vjerskih zajednica potrebno je izrađivati u obliku pristupnica izvornog stvarnog a jedinstvenog naslova isključivo na nacionalnom jeziku i pismu njihova nastanka te ih transliterirati u pripadajuće latinizirano pismo putem standarda Unicode koji je danas u širokoj upotrebi.

Potrebno je, dakle, točku 11 člana 17 PPIAK-a dovesti u određenje sa suvremenom, danas prevladavajućom, znanstvenom podjelom religija i vjerskih knjiga i ustanoviti oblike pristupnica.

LITERATURA

Carr, David MacLain. An introduction to the Bible : sacred texts and imperial contexts. Chichester : Wiley-Blackwell, 2010.

Carr, David MacLain. An introduction to the Old testament : sacred texts and imperial contexts of the Hebrew Bible. Malden [etc.] : Wiley-Blackwell, 2010.

Guidelines for authority and reference entries / recommended by the Working Group on an International Authority System ; approved by the Standing Committee of the IFLA Section on Cataloguing and the IFLA Section on Information Technology. London : IFLA International Programme for UBC, 1984.

Guidelines for authority records and references : formerly Guidelines for authority and reference entries / recommended by the Working Group on an International Authority System ; approved by the Standing Committee of the IFLA Section on Cataloguing and the IFLA Section on Information Technology. 2nd ed. revised by the IFLA Working Group on GARE revision. München : K. G. Saur, 2001.

Guidelines for subject authority and reference entries / [recommended by] Working Group on „Guidelines for Subject Authority Files“ on the Section on Classification and Indexing of the IFLA Division of Bibliographic Control, IFLA Universal Bibliographic Control and International MARC Programme Deutsche Bibliothek, Frankfurt am Main. München [etc.] : K. G. Saur, 1993.

Gnostički tekstovi / uredio Dušan Đorđević Mileusnić. Čačak ; Beograd : B. Kukić, 2013.

Harrington, Wilfrid J. Uvod u Novi zavjet : spomen ispunjenja. Zagreb : Kršćanska sadašnjost, 1993.

Harrington, Wilfrid J. Uvod u Stari zavjet : spomen obećanja. Zagreb : Kršćanska sadašnjost, 1993.

Internet sacred text archive [citirano: 2015-08-20]. Dostupno na: <http://www.sacred-texts.com/index.htm>

Irwin, Robert. 1001 noć na zapadu : eseji. Sarajevo : Ljiljan, 1994.

Kling, David William. The Bible in history : how the texts have shaped the times. Oxford : Oxford University Press, 2004.

Kolarić, Juraj. Istočni kršćani : nestorijanci, jakobiti, Armenci, Kopti i Etiopljani. Zagreb : Veritas, 1982.

Kur'an : s prevodom / preveo Besim Korkut. 6. izd. Sarajevo : Starješinstvo Islamske zajednice : El-Kalem, 1989.

Lumpkin, Joseph B. The apocrypha : including books from the Ethiopic Bible. Blountsville : Fifth Estate Book Publishers, 2010.

Lumpkin, Joseph B. The encyclopedia of lost and rejected scriptures : the pseudepigrapha and apocrypha. Blountsville : Fifth Estate Book Publishers, 2010.

Nova Vulgata Bibliorum Sacrorum editio [citirano: 2015-08-20]. Dostupno na: http://www.vatican.va/archive/bible/nova_vulgata/documents/nova-vulgata_index_lt.html

Pagels, Elaine. Gnostička evanđelja. Zagreb : TELEdisk, 2002.

Porter, Joshua Roy. Izgubljena Biblija : otkriveni zaboravljeni spisi. Zagreb : Kršćanska sadašnjost, 2010.

Pseudepigrapha, apocrypha and sacred writings [citirano: 2015-08-20]. Dostupno na: <http://www.pseudepigrapha.com>

The Qur'an : an encyclopedia / editor Oliver Leaman. London ; New York : Routledge, 2008.

Tisućuijedna noć / preveo Antun Slavko Kalenić. Zagreb : Demetra, 1998.

Verona, Eva. Pravilnik i priručnik za izradbu abecednih kataloga. Pretisak. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2008-2009. Dio 1: Odrednice i redalice. 2009.

Znanstveni uvod u Bibliju : prijevod pojedinih dijelova knjige The new Jerome biblical commentary / [prijevod Darko Tomašević i Marinko Antolović]. Zagreb : Glas Koncila ; Sarajevo : Katolički bogoslovni fakultet, 2012.